

Nr 135.

Af herr **Olausson**, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående rätt för värnpliktig att i visst fall afgiftsfritt färdas å statens järnvägar.

Såsom det i gällande författningar finnes föreskrifvet, äger värnpliktig att afgiftsfritt färdas å statens järnvägar dels vid inryckning till tjänstgöring för resa från hemorten till den plats, där densamma skall fullgöras, dels ock efter avslutad tjänstgöring för resa från öfningsplatsen till hemorten. Längre sträcker sig dock icke denna förmån. Vill den värnpliktige under öfningstiden göra ett besök uti sitt hem — anledningen till ett sådant må nu vara hvilken som helst — får han, sedan han hos vederbörande erhållit permission därtill, företaga en sådan resa på egen bekostnad. Visserligen kan han efter därom gjord framställning erhålla så kallad truppbiljet, hvilken drager en kostnad af 1½ öre per bankilometer. Med en sådan beräkning behöfver en hemresa för den värnpliktige icke draga någon väsentligare kostnad. Detta gäller särskildt i de fall, då den ort, dit han blifvit kommanderad att fullgöra sin värnplikt, ej ligger alltför aflägsset från hemorten. De utgifter, som äro förenade med en sådan resa, böra nödvändigtvis ej blifva större än att de med ej allt för stor ekonomisk uppoffring af den värnpliktige kunna företagas. Annorlunda ställer det sig för dem, hvilka af en eller annan orsak blifvit tilldelade något specialvapen eller uttagits för värnpliktens fullgörande vid flottan. Dessa senare förläggas då vid någon af flottans stationer här i hufvudstaden eller i Karlskrona. För en sådan tjänstgöring äger särskildt befolkningen från min hemtrakt kanske större lämplighet, då den, uppfödd vid hafvet och från den tidigaste barndomen van att vistas på sjön, måste anses mera lämpad än de, som äro födda inuti landet.

En permissionsresa för värnpliktige, som äro från min hemtrakt, drager en kostnad af ungefär femton kronor, om tjänstgöringen varit förlagd hit till hufvudstaden, och kan beräknas till obetydligt högre belopp, om öfningsorten varit Karlskrona. Denna summa representerar visserligen icke något större belopp, men för de värnpliktige, hvilka i allmänhet icke hafva någon annan inkomst än den dagaflöning, som med ganska obetydligt belopp utgår till dem under öfningstiden, kan den ofta anses så stor, att han tycker sig icke äga råd därtill.

Dock anser jag, att denna förmån icke bör få tillgodonjutas oinskränkt. Den kan ju begränsas att gälla allenast, där afståndet mellan hemorten och tjänstgöringsorten öfverstiger 200 kilometer. Vidare synes det som om man skulle kunna bestämma, att denna förmån af fri resa skulle gälla allenast för ett enda besök i hemmet under öfningstiden. Med den långa öfningstiden och ofta mycket ansträngande tjänstgöring, som de värnpliktige nu hafva, måste det verka uppmuntrande, därest de se ännu ett försök från statens sida att så mycket som möjligt lindra en tjänstgöring, som många af de värnpliktige allt för ogärna underkasta sig, ehuru det är en skyldighet, som åligger dem såsom svenska medborgare.

Jag har härvidlag inskränkt mig till att låta denna förmån gälla allenast statens järnvägar, och till en början måste denna förmån, sålunda begränsad, anses afsevärd och efter hvad jag gjort mig underrättad, skulle äfven de värnpliktige anse sig i viss mån tillfredsställda därmed.

Under åberopande af hvad jag sålunda här ofvan anfört, tillåter jag mig hemställa,

att Riksdagen ville i skrifvelse hos Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärder i syfte att värnpliktig, som är inkallad till tjänstgöring å en ort, belägen mer än 200 kilometer från hans hemort, måtte äga rätt att afgiftsfritt färdas å statens järnvägar för ett besök i sitt hem.

Stockholm den 27 januari 1911.

Carl L. Olausson.